

⁶⁹ «Закордонні українці». Українська діаспора і Україна – чи знайшли вони спільну мову? / Ресурс Інтернет: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/1192936.html>

⁷⁰ Хижняк А. Вказ.праця. – С.8.

⁷¹ Ресурс Інтернет: <http://www.gazetaukrainska.com/2009-12-17-14-53-16/298-2010-02-02-16-54-46.html>.

⁷² Матейцева Н.Г. Вірші з вирію: поезії. – Чернівці: Місто, 2006. – 160 с.

⁷³ Там само, с. 89.

⁷⁴ Ресурс Інтернет: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/1111746.html>.

⁷⁵ Українці Португалії / Ресурс Інтернет: http://www.ukremigrantpt. psys.net/index_files/Page354.htm; Підсумки десятирічного перебування українців у Португалії підбили у Львівському регіональному прес-центрі УКРІНФОРМУ / Ресурс Інтернет: <http://www.ukrinform.ua/ukr/order/?id=827068>.

⁷⁶ Українці Португалії / Ресурс Інтернет: http://www.ukremigrantpt. psys.net/index_files/Page354.htm.

⁷⁷ Там само.

⁷⁸ У столиці Португалії відкривають проспект України / Ресурс Інтернет: http://www.kartina-ua.info/index.phtml?art_id=278802&action=view&sel_date=2008-06-23.

⁷⁹ Ресурс Інтернет: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/90238;jsessionid=92D6016931E20DC5FC401004977298DD>

⁸⁰ Хижняк А. Вказ.праця. – С.8.

*Галина Чайка, Анна Корчак
(Черновці)*

Украинская трудовая эмиграция – четвертая волна

В статье освещаются вопросы современной трудовой эмиграции украинского, в частности буковинского населения, вопросы занятости, экономического положения в странах иммиграции, политика Украины относительно мигрантов и стран трудовой миграции, значение заработков для Украины.

Ключевые слова: эмиграция переселенческая, Буковина, Европа, Российская Федерация, Италия, Португалия, Чехия, эмигрант, заработки, работа, украинцы, буковинцы, диаспора.

*Galyna Chaika, Anna Korchak
(Chernivtsi)*

The Fourth Wave of Ukrainian Labour Emigration

This article elucidates the problems of contemporary labour migration of Ukrainian population or, to be correct, the population of Bukovina, issues of employment, economical conditions at the country of earnings, policy of Ukraine connected with workers abroad and the countries of their migration, significance of earning abroad for Ukraine.

Key words: resettling and labour emigration, Bukovina, Europe, Russian Federation, Italy, Portugal, Czech Republic, emigrant, earning, work, population of Bucovina, diaspora.

УДК 94 (477): 94 (478) «1989/2009»

*Сергій Адамович
(Івано-Франківськ)*

УКРАЇНЬСКА ДІАСПОРА ПРИДНІСТРОВ'Я: МІЖ ПОШУКАМИ ПІДТРИМКИ ЗІ СТОРОНИ УКРАЇНИ І РУСИФІКАЦІЄЮ (1989 – 2009 рр.)

У статті досліджується становище української діаспори Придністров'я в умовах розпаду СРСР і конфліктів з Молдовою. Автор стверджує, що українці регіону з кінця 1991 р. залишилися без системної підтримки Української держави і перебувають між активними русифікаційними процесами та загрозою румунізації.

Ключові слова: діаспора, національне відродження, українська національна меншина, державний кордон, Придністров'я, русифікація, регіон, Україна.

Децентралістські і сепаратистські процеси, що охопили СРСР наприкінці 80-х – на початку 90-х рр., знайшли своє відображення на півдні України у формі «новоросійства» і вилилися в багатолітню нестабільність у Придністров'ї, де значну частину населення складають українці.

Постійна нестабільність на кордоні України з Молдовою й існування української діаспори Придністров'я без реальної допомоги Української держави знайшло відображення в працях Я.Дашкевича, Л.Залізняка, А.Лупиноса, М.Плешка, П.Шорнікова. Автор ставить перед собою завдання проаналізувати в статті боротьбу українців Придністров'я за збереження самоідентифікації в 1991-2009 рр. і накреслити шляхи допомоги українській діаспорі Молдови та стабілізації ситуації на українсько-молдовському кордоні.

В умовах демократизації суспільства і відродження українства партійно-радянські органи почали проводити політику засудження українського національного відродження, залякували російськомовне населення можливими утисками в майбутньому, сприяли поширенню «новоросійства» як ознаки окремішності від решти країни.

Так, в серпні 1990 р. під протекторатом Одеського обкому Компартії України в Одесі з'явився Демократичний союз Новоросії і Бессарабії. У його статуті визначалось: «Новоросі – етнос, що складається з переселенців на обширні пусті землі Північного Причорномор'я»¹.

О.Сурилов, як голова оргкомітету Демократичного союзу Новоросії і Бессарабії, зазначав, що утворювана політична структура мала стати міжпартійною демократичною організацією, яка «поширювала б свою діяльність не тільки на Новоросію, але і Бессарабію як територію, що історично склалася». У свою чергу, ознаками єдності Бессарабії і Новоросії політик називав багатонаціональність регіону і статус російської як мови міжнаціонального спілкування².

Ідеолог новоросійства вважав, що кожна національність на півдні України мала мати повну культурну автономію, а Новоросія з немолдавською частиною Бессарабії отримати статус суб'єкта Всеукраїнської федерації (як і Слобідська Україна, Закарпаття, Буковина, Галичина і т.д.)³.

Однак ідеї новоросів не захопили широкі суспільні верстви півдня України. Зокрема, на Миколаївщині, за свідченнями очевидців, про «республіку» Новоросію мало хто чув, а ідею відокремлення приморських областей здебільшого сприймали як пустослів'я⁴. Натомість у Херсоні складно було знайти навіть конкретних носіїв «новоросійської ідеології»⁵.

Після того, як ідея союзу Новоросії і Бессарабії провалилася і призвела до ескалації молдавсько-румунського націоналізму та шовінізму, сепаратисти почали висувати ідею союзу Новоросії з Придністровською республікою⁶. Зрештою О.Сурилов усно і письмово сповістив керівництво Одеського Руху, що відмовляється від «Новоросії»⁷.

Ситуація на Півдні України ускладнювалася становищем у Молдові українців Придністров'я. Наприкінці літа 1991 р. президент Придністровської Молдавської республіки (ПМР) В.Смірнов навіть привіз до Києва звернення Верховної Ради Придністров'я про включення цієї території до складу України⁸.

В умовах кризової ситуації і збройного протистояння між Молдовою і Придністров'ям Спілка українців Придністров'я звернулася 14 квітня 1992 р. до керівних органів республіки із закликом укласти відповідну угоду з Молдовою про те, що громадяни України, котрі живуть на території Молдови, мають право на подвійне громадянство. Українці Придністров'я також вимагали, щоб Україна якнайшвидше відкрила представництво в регіоні і подбала про переселення придністровських українців, які бажають переїхати на свою історичну Батьківщину⁹.

Жителі українських сіл відмовлялися давати призовників до молдавської армії і, як заявляв молдавський президент М.Снегур, проводили референдуми про приєднання до України¹⁰.

Згідно з повідомленням Держкомітету у справах охорони державного кордону України від 3 квітня 1993 р. у Придністровській молдавській республіці з'явилася нова організація – Придністровський політичний союз «Повернення». Союз об'єднував у своїх лавах переважно українців, які виступали за включення лівобережної території Дністра до складу України.

15 лютого 1993 р. Союз виступив з заявою, де, посилаючись на відсутність юридичних документів, які підтверджували б факт ліквідації Україною у 1940 р. Молдавської РСР або добровільної передачі цієї території суміжній молдавській державі, робився висновок про збереження за Україною «законного права володіти та розпоряджатися

нею». Відзначалося, що «з моменту свого проголошення Молдавська РСР не підписувала договір про утворення СРСР і, отже, не могла виступати як правовий суб'єкт колишньої союзної держави при розгляді внутрішньополітичних проблем, пов'язаних з нею. У цьому зв'язку підкреслювалося, що керівництво Молдови офіційно підтвердило факт неправомірності утворення МРСР внаслідок підписання пакту Молотова – Ріббентропа»¹¹.

Союз ставив перед собою завдання домагатися повернення до складу України східних районів «географічної території Молдови». У разі відмови українського керівництва від рішення даної проблеми члени організації застерігали за собою право скористатися правом на самовизначення¹².

Зусиллями УНСО Україна мала хоч якісь позиції в середовищі українців Придністров'я. Натомість офіційні органи влади України вдалися до блокади Придністров'я, а Росія, здійснюючи допомогу і надаючи політичну підтримку ПМР, створювала собі плацдарм для політичної й оперативної діяльності на півдні і сході України та грала стару роль захисниці слов'янських інтересів¹³.

Допомогу українцям Придністров'я надавала також Українська республіканська партія. Так, представники партії В.Овсієнко та Ю.Діденко відвідали Придністров'я навесні 1992 р. і взяли участь у Вічі українців у м. Тирасполі¹⁴.

У 1994-1995 рр. загострилися відносини України з Молдовою. Республіка Молдова мала своє трактування проходження українсько-молдавського кордону з претензією на 210 метрів, розташованих на Дунайському березі, зліва від місця впадіння р. Прут, відмінне від трактування його проходження в Указі Президії Верховної Ради СРСР №45 від 4 листопада 1940 р. «Про встановлення кордону між УРСР і МРСР»¹⁵.

Республіка Молдова також не здійснювала практичних кроків щодо остаточного вирішення проблеми делімітації державного кордону і всіляко зволікала з введенням у дію підписаної 3 листопада 1994 р. міжурядової угоди про співробітництво з прикордонних питань. У відповідь МЗС України висловило свою позицію з цього приводу в ноті МЗС та в ноті Секретаріату Дунайської комісії¹⁶.

Причинами претензій Молдови до України стало прагнення молдаван і початок робіт над будівництвом терміналу (в перспективі і порту) Джурджулешть на р. Дунай. Однак територія, яку Молдова вважала своєю, була недостатньою для розміщення об'єктів порту, і керівництво Республіки Молдови мало намір звернутися до урядових структур України з питанням щодо обміну рівнозначними територіями. Крім того, державні чинники Молдови зробили пропозицію Одеському облвиконкому стосовно оренди Молдовою частини дунайської берегової території України на період будівництва¹⁷.

Під час консультацій українських дипломатів у МЗС Республіки Молдова 12-14 жовтня 1995 р. українська сторона мала неофіційні зустрічі з представниками української громади – головою Української громади Республіки Молдова М.Олійником, Головою Співки українців Придністров'я О.Бутом, заступником голови Співки українців Придністров'я В.Боднаром, який одночасно був заступником голови Верховної Ради невизнаної Придністровської Молдавської Республіки.

У розмові з О.Бутом та В.Боднаром виявилось, що серед місцевого українства активно впроваджується російська ідея «слов'янства» і кожний придністровець легко може отримати громадянство Російської Федерації. Керівництво Співки зазначало, що «сьогодні в Придністровській Молдавській Республіці є дві тенденції: боротьба з румунізацією і суцільна русифікація. Українство втратило по суті свої позиції значною мірою через інертність політичних діячів України»¹⁸.

Представники українських організацій у Молдові наголосили на практичній відсутності сталих економічних зв'язків України з Придністров'ям та гострій нестачі українських підручників, довідкової літератури для шкіл з українською мовою навчання, потребі фахівців для українських культурно-освітніх закладів Республіки Молдова¹⁹.

У свою чергу, молдовська сторона, аналізуючи стан переговорного процесу навколо вирішення проблеми Придністров'я, проголосила, що «Молдову не влаштовує мляве входження України у вирішення придністровського конфлікту»²⁰.

Водночас Розпорядження Президента України №189/95–рн. від 4 вересня 1995 р., яким затверджувалися «Директиви виконавчим структурам України щодо реалізації плану дій по активізації зв'язків з Придністров'ям», належним чином не виконувалося²¹.

Однак у листі керівництва Української держави до Президента Республіки Молдова М.Снегура від 13 лютого 1996 р. висвітлювалися основні політичні інтереси і цілі України в регіоні. Там, зокрема, зазначалося: «Україна готова докласти всіх зусиль до якнайшвидшого і справедливого вирішення придністровської проблеми. Не в останню чергу це зумовлено, з одного боку, прикордонним розташуванням Придністров'я і наявністю там чисельної української мешини, а з іншого – перебуванням іноземного військового контингенту, особовий склад і озброєння якого мають виводитися через територію України»²².

Крім того, Україна наголошувала на необхідності найшвидшого правового оформлення українсько-молдовського кордону і налагодження широкомасштабного співробітництва в економічній, культурній, науковій та гуманітарній сферах²³.

Ускладнена процедура отримання українського громадянства, фактичне позбавлення придністровських українців права брати участь у вибо-

рах Президента України в 2004 р. (рішенням Центральної виборчої комісії України на території Придністров'я не було відкрито жодної виборчої дільниці), а також проблеми з життєзабезпеченням українських шкіл у невизнаній республіці і труднощі працевлаштування придністровських спеціалістів з українським громадянством на території України призвели до ініціювання пішого маршу представників українців Придністров'я на Київ.

Ситуацією скористався праворадикальний політик Д.Корчинський, який наприкінці серпня 2004 р. пообіцяв ініціювати визнання Україною Придністров'я незалежною державою в разі обрання президентом²⁴.

20 вересня 2004 р. за підтримки праворадикальної української організації «Братства» Д.Корчинського придністровські українці вирушили до української столиці, щоб зустрітися з керівництвом країни²⁵.

23 вересня 2004 р. близько 60 прихильників партії «Братство» і Союзу українців Придністров'я ввірвалися до будинку ЦВК з вимогою відкрити у Придністров'ї виборчі дільниці. Учасники акції тримали плакати: «Ми твої діти, Україно», «Україна – гарант безпеки Придністров'я» і скандували «Придністров'ю – виборчі дільниці», «ЦВК, слово за тобою»²⁶.

Натомість інший кандидат у Президенти України, лідер партії «Нова сила» Ю.Збітнев запропонував ввести на територію Придністров'я контингент Збройних сил України з мандатом миротворчих сил ОБСЄ, завданням якого мало б стати роз'єднання конфлікуючих сторін та контроль прикордонної та митної служб Придністров'я й Молдови. Його політичною силою навіть було розроблено меморандум про врегулювання Придністровського конфлікту, основою якого мало стати відновлення історичної справедливості та повернення Придністров'я до складу України на правах автономії²⁷. Крім того, народний депутат О.Турчинов пообіцяв, що підготує законопроект про визнання Придністровської республіки²⁸.

Не покращився також стан опіки української меншини Придністров'я зі сторони української влади і після Помаранчевої революції. Так, згідно з проведеним в місцях компактного проживання українців на півночі Молдови в липні-серпні 2005 р. соціологічним дослідженням «Українці в Молдові» 89,5% респондентів виявилися розчарованими станом української культури і мови, а 65% опитаних не почувалися захищеними зі сторони молдовської держави.

За останні роки робота української держави в напрямку становлення й перспектив розвитку освіти й шкільництва українського зарубіжжя практично не ведеться, а Управління з питань закордонного українства в структурі МЗС де-факто не діє²⁹.

Для полегшення русифікації українців проросійські політичні кола пішли навіть на формування в Молдові русинської нації. У підсумку 21-24

червня 2007 р. в м. Сигеті (Румунія) на ІХ Всесвітньому конгресі русинів вперше взяли участь представники русинів Молдови³⁰.

Натомість молдавські націонал-демократи чекали від України, щоб та хоч якось сприяла культурному розвитку етнічних українців Молдови й збільшила свою інформаційну присутність у регіоні. Це було пов'язано з тим, що втрачаючи українську ідентичність, українці з молдовськими паспортами переймають ідентичність російську – стаючи антимолдовським фактором³¹.

Крім того, українська діаспора в Молдові бачила саме в Україні «гаранта своїх етнокультурних і соціальних прав». Зокрема, 77% респондентів були упевнені в тому, що Україна повинна уважніше ставитися до долі своїх співвітчизників у Молдові та розраховувати на допомогу з Києва³².

Блокада невизнаного Придністров'я зі сторони України безпосередньо відобразилася на українцях республіки, і у відповідь Надзвичайний з'їзд українців Придністровської Молдавської республіки в серпні 2006 р. звернувся до Президента України з проханням про визнання Придністровської Молдавської республіки³³.

Однак, незважаючи на всі перепони, українці Придністров'я домоглися викладання української мови і літератури в школах, в невизнаній республіці діє редакція державного радіомовлення, державного телебачення, є республіканська українська газета³⁴.

Зусиллями українців було відкрито українську середню школу у м. Рибниця, український теоретичний лицей у м. Тирасполі, українську гімназію ім. І.Котляревського у м. Бендери, факультет української мови та літератури у Придністровському державному університеті ім. Т.Г.Шевченка, а також три початкові школи³⁵.

4-6 вересня 2008 р. в Києві відбувся форум «Придністровська молодь України», який започаткував вирішення нагальних проблем української гуманітарної політики в придністровському регіоні.

На ньому лідери громадських організацій Придністров'я Л.Ткачук (Спілка українців Придністров'я імені О.Бута) та В.Боднар (Укрпросвіта імені Тараса Шевченка) за участі високопоставлених українських чиновників конкретизували свої вимоги у вигляді т.зв. «Київських рішень» і створили Координаційну раду українських громадських організацій Придністров'я.

У своїх вимогах придністровські українці закликали владу належним чином реагувати на потреби української громади та відновити в парламенті роботу міжфракційної депутатської групи з придністровського врегулювання та допомоги українській громаді Придністров'я³⁶.

Отже, українці Придністров'я через політичні маніпуляції партійно-радянської еліти потрапили в умови розпаду СРСР в геополітичні тиски Росії і Молдови. Невизнаний статус Придністров'я і не-

виразна політика Української держави у справі захисту багаточисельної української діаспори регіону призвели до швидких русифікаційних процесів і втрати впливів України на лівому березі Дністра. Перспективи подальших досліджень становища української діаспори в Придністров'ї полягають у комплексному аналізі потреб української національної меншини Молдови і вивченні діяльності українських національних організацій регіону.

¹ Аксанюк М. «Новоросія»: привид повернувся в обком / М. Аксанюк // За вільну Україну. – Львів, 1991. – 21 травня. – С.3.

² Сурилов А. К вольному краю новороссов? / А. Сурилов // Знамя коммунизма. – Одесса, 1990. – 4 сентября. – С.2

³ Там само.

⁴ Зельман М. Миколаївські враження / М. Зельман / За вільну Україну. – Львів, 1991. – 28 червня. – С.2

⁵ Чуйко Г. Де розташований Херсон? / Г. Чуйко // Голос України. – К., 1991. – 18 жовтня. – С.7

⁶ Дашкевич Я. Дискусійні питання національного будівництва Півдня України / Я.Дашкевич // Державність. – 1992. – №1. – С.224-241

⁷ Аксанюк М. –Вказ праця. – с.3.

Лупиніс А. Бунт має рацію (Політичний заповіт) / А.Лупиніс. – Чернігів: МПП «Факел», 2004. – С. 121-122]

⁹ Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (далі – ЦДАВО України), ф.5233, оп.1, спр.64. – Арк. 83-85.

¹⁰ Шорников П. Национальная политика и межэтнические отношения на севере Молдавии в 90-х гг. XX века / П. Шорников // Етнічні взаємини на території Єврорегіону «Верхній Прут»: Матеріали Міжнародної наукової конференції / Петр Шорников. – Чернівці: Букрек, 2004. – С. 260]

¹¹ ЦДАВО України, ф.5233, оп.1, спр.179. – Арк.83.

¹² Там само.

¹³ Лупиніс А. Бунт має рацію (Політичний заповіт) / А.Лупиніс. – Чернігів: МПП «Факел», 2004. – С.120.

¹⁴ Центральний державний архів громадських об'єднань України, ф.271, оп.1, спр.35. – Арк.15.

¹⁵ ЦДАВО України, ф.5233, оп.2, спр.369. – Арк.94.

¹⁶ Там само. – Арк.95.

¹⁷ Там само. – Арк.94-95.

¹⁸ ЦДАВО України, ф.5233, оп.2, спр.1007. – Арк.3, 7

¹⁹ Там само. – Арк.7.

²⁰ Там само. – Арк.6.

²¹ Там само. – Арк.12.

²² Там само. – Арк.84-85

²³ Там само. – Арк.85.

²⁴ Корчинський спробував захопити ЦВК, а потім пішов до МЗС. – Режим доступу: <http://ua.pravda.com.ua/news/2004/9/23/12091.htm> (перегляд 12 липня 2009 р.)

²⁵ Янчук О. Готується марш миру українців Придністров'я / О.Янчук. – Режим доступу: <http://www.bratstvo.info/bratstvo-text-157.html> (перегляд 12 липня 2009 р.);

²⁶ Корчинський спробував захопити ЦВК, а потім пішов до МЗС. – Режим доступу: <http://ua.pravda.com.ua/news/2004/9/23/12091.htm> (перегляд 12 липня 2009 р.)

²⁷ Національний інтерес: «Придністров'я за декілька років може стати територією України». – Режим доступу: <http://observer.sd.org.ua/news.php?id=4480> (перегляд 12 липня 2009 р.)

²⁸ Придністровський патріот з українським паспортом. – Режим доступу: <http://www.kipiani.org/plain.cgi?502> (перегляд 12 липня 2009 р.)

²⁹ Плешко М. Молдовська війна за українців – Україна знову в стороні / М.Плешко // <http://www.pravda.com.ua/news/2009/6/2/95845.htm> (перегляд 3 травня 2009 р.)

³⁰ Иванов Ю. Русины всех стран объединяются / Юрий Иванов // Русин. – Кишенев, 2007. – 2007. – №2. – С.183.

³¹ Плешко М. Молдовська війна за українців – Україна знову в стороні / М.Плешко // <http://www.pravda.com.ua/news/2009/6/2/95845.htm> (перегляд 3 травня 2009 р.)

³² Там само.

³³ Резолюція надзвичайного з'їзду українців Придністров'я. – Режим доступу: <http://mkspmr.idknet.com/content/view/18/230> (перегляд 12 липня 2009 р.)

³⁴ Хто такі українці Придністров'я. – Режим доступу: http://www.bbc.co.uk/ukrainian/indepth/story/2009/06/090605_bodnar_transdnistria_im.shtml (перегляд 12 липня 2009 р.)

³⁵ За фінансової підтримки Міністерства культури і туризму України Офіційна делегація МКТ та ансамбль народних інструментів Національного оркестру народних інструментів України під керівництвом Заслуженого артиста України В.Овчарчина взяли участь у заходах присвячених 15-ї річниці Спілки українців Придністров'я. – Режим доступу: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/> (перегляд 12.07.09 р.)

³⁶ Українці Придністров'я об'єдналися. – Режим доступу: <http://h.ua/story/132656/> (перегляд 12 липня 2009 р.)

*Сергей Адамович
(Ивано-Франковск)*

**Украинская диаспора Приднестровья:
между поисками поддержки со стороны Украины
и русификацией (1989 – 2009 гг.)**

В статье исследуется положение украинской диаспоры Приднестровья в условиях распада СССР и конфликтов с Молдовой. Автор утверждает, что украинцы региона с конца 1991 г. остались без системной поддержки Украинского государства и находятся между активными русификаторскими процессами и угрозой румынизации.

Ключевые слова: диаспора, национальное возрождение, украинское национальное меньшинство, государственная граница, Приднестровье, русификация, регион, Украина.

*Adamovych Sergii
(Ivano-Frankivsk)*

**The Ukrainian Diaspor of the Pre-dnister
Region Among Support Searching of Ukraine
and Russification**

The article examines the situation of the Ukrainian diaspora of the Pre-Dnister region in the period of the USSR disintegration and conflicts with Moldova. The author claims that the Ukrainians of the region remained without support of the Ukrainian state since 1991. Now they remain among active russification processes and the threat of Rumanization.

Key words: diaspora, national revival, the Ukrainian national minority, state border, Pre-Dnister region, russification, region.

УДК 327 (73:477)

**Надія Буреико
(Чернівці)**

**МІСЦЕ УКРАЇНИ
В ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІЙ СТРАТЕГІЇ США
НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРИ**

У пропонованій роботі досліджується роль та місце України в зовнішньополітичній стратегії Сполучених Штатів Америки на пострадянському просторі, аналізуються зміни основних напрямів американського зовнішньополітичного курсу щодо України та бачення двостороннього стратегічного партнерства американською адміністрацією. Значна увага приділяється геополітичному чиннику та регіональному аспекту. У цьому сенсі пострадянський простір і Україна, зокрема, є надзвичайно важливими суб'єктами міжнародних відносин. Саме тому вони становлять значний інтерес для Сполучених Штатів Америки.

Ключові слова: пострадянський простір, зовнішньополітична стратегія, американсько-українські двосторонні відносини, регіон, геополітичне значення, стратегічне партнерство.

В умовах трансформаційних процесів у міжнародних відносинах інтерес до Сполучених Штатів Америки, які набули статусу «наддержави», постійно зростає. У цьому контексті американська зовнішньополітична стратегія має значний вплив на перебіг подій міжнародного життя загалом. Пострадянський простір, охоплюючи значну територію, ресурси, потенціал, постає регіоном, інтерес до якого з боку Сполучених Штатів Америки просто не може оминати. Це зумовлює актуальність теми нашої роботи. Досліджуючи запропоновану тематику, ми ставили за мету здійснити аналіз тенденцій та особливостей зовнішньополітичного курсу США щодо України крізь призму американської стратегії зовнішньої політики на пострадянському просторі. Поставлена мета зумовлювала наступні завдання: визначити місце пострадянського простору у системі сучасних зовнішньополітичних інтересів США; розглянути становлення американсько-українських відносин та простежити особливості їх розвитку; прослідкувати зміну зовнішньополітичного курсу США щодо України після «Помаранчевої революції»; розглянути основні вузли протиріч та можливі варіанти їх вирішення в американсько-українських відносинах.

Поява на теренах Радянського Союзу 15 нових незалежних держав з їх численними внутрішніми проблемами і новим керівництвом (деякі з яких, в тому числі і Україна, здобували свою незалежність разом із значним арсеналом ядерної зброї, що розташовувалася на їх територіях) створювала для США ситуацію в даному регіоні заплутану і непередбачувану¹. Прагнучи не допустити відновлен-